

על השפור. של ברזל כמפרש בגמ' שהמתכת כשמתחמם מקלמו מתחמם כולו ונללה הפסח ממוס השפור שנחרכו שהפנימו מתחמם ע"י קלטו החלון והוא ליה פסח ללי מתמת דבר אחר וכחממא אמר זלי אש:

ב. פסחים עה.

עשויה כרחימים טעין שלנו ויש חלל השפור לרומנו וכל הטלה נללה באור שנין שני כרחימים שאין כשרו נוגע בכחול:

אזא קפיד רחמנא. וחוס המורו חוללת אש הוא ואס תמן זו כגד נשקף ועטשה פסח ואש:

קוד בתור 7540

ג. צל"ח | פסחים עד.

הפסח לא על השפור ולא על האסכלא א"ר צדוק מעשה בר"ג שאמר למבי עכרו צא וצלה לנו את הפסח על האסכלא: גמ'

מנוקטם.

גדול בין צריח לצריח ועומן

אין צולין את הפסח וכו': מעשה לסתור חסורי מיחסרא והכי קתני יואם אסכלא מנוקבת מותר ואמר רבי צדוק מעשה בר"ג שאמר למבי עכרו צא וצלה לנו את הפסח על האסכלא מנוקבת כעא מיניה רב חיננא בר אידי מרב אדא בר אבהו ה'תנור שהסיקו בקליפי ערלה וגרפו ואפה בו את הפת לדברי האוסר מהו א"ל יהפת מותרת א"ל והאמר רב חיננא סבא אמר רבי אסי אמר רבי ויהנן יתנור שהסיקו וגרפו וצלה בו את הפסח אין זה צלי אש שנאמר יצלי אש יצלי אש שתי פעמים מעמא דגלי רחמנא צלי אש צלי אש שתי פעמים הא לא גלי רחמנא הוי אמונא צלי אש הוא א"ל גלי רחמנא התם וילפינן מינה ואי בעית אימא התם טעמא דכתב רחמנא צלי אש שתי פעמים הא לא כתב רחמנא צלי אש ואפילו גרפו נמי צלי אש הוא אבל הכא אעצים דאיסורא קא קפיד רחמנא והא ליתנהו

ונבלע בפסח. וראיתי שהראב"ד כתב בפ"ח מהלכות קרבן פסח הלכה ט' על מה שכתב הרמב"ם לפיכך אם היה כלי מנוקב כדי שתשלוט בו האור צולין עליו, כתב הראב"ד והוא שלא יגע בכלי שהרי אמרו נגע בחרסו של תנור יקלפו את מקומו. וכתב הכסף משנה אפשר דרבינו נמי בלא נגע מיירי. וכן פירש"י לקמן דף ע"ה ע"א [ד"ה מנוקבת]. ואם כן באינו מנוקבת אפילו אינו נוגע באסכלא כגון שתלוי באויר האסכלא אפ"ה אסור שנצלה מחום האסכלא כי האסכלא מפסקת בינו ובין האור, ואם כן לכך ליכא חשש משום דמא שהרי יש לו מקום לזוב באסכלא גופה בתוכה.

ועכ"פ יצא לנו קולא אחת, שגם בדבר שהוחם באור טבעו להוציא הדם, ואם כן אם הסיק התנור וגרף כל הגחלים ותלה באויר התנור בשר לצלות. באופן שהבשר למטה אינו נוגע בחרסו של תנור, שפיר מקרי צלי. ואין בו איסור מחמת דם כמו שמותר בשר על שפוד שעל האש.

צליית כבד בתנור

ד. חוות דעת ביאורים | סימן ע"ו

(א) מלזוב. עיין ט"ז ס"ק ט' והטעם דכל זמן דחום האש כו'. מהאי טעמא נראה לי דאם הונח בשר שלא נמלח אצל תנור חם, דמותר לצלי, דאם שלט בו כח האש להפליטו מפליטו לחוץ, ומה שלא שלט בו להפליטו יפלוט אחר כך על ידי צלי כשיוגמר צלייתו. וכן מוכח בסימן ס"ח [סעיף ט] גבי מליגה באפר חם, דאין חשש שם רק משום לב וכבד. אמנם לקדרה ע"י מליחה נראה מדברי הרשב"א בתורת הבית הארוך דף ע"ה [בית ג שער ג עט, א] דאסור, רק לצלי מותר, וז"ל, דכל דם שנפרש ע"י האש ונבלע במקום אחר אינו יוצא ממקום שנבלע ע"י מלח אלא בכח האש כו', ע"ש. אמנם אם מונח במקום שאם

ה. יד אפרים | יו"ד סימן ע"ו

וכן מוכח בתוספות בפסחים דף ע"ד ע"ב ד"ה טפל דכפשטידא אמרינן כבולעו כך פולטו דחוינן דלא פלטו שמקום מושבם יבש בתנור כו' והביאו הש"ך סימן ע"ח וכ"כ הגהות אשר"י פרק כיצד צולין כשם אור ורוע ועיין במשכבות ס"ק ב' בסימן ע"ח פשטידא הוא כו' ונותנים בתוך התנור גרוף או על המחבת כו' ומ"ש מחבת ז"א דזה בישול הוא ואפשר דאגב שיטפא נקט ור"ל טס של ברזל רותח עיין בא"ח סימן קס"ז משמע להדיא דאי הוי אמרינן כבולעו כך פולטו הוי שרי אף שפשיטא שאין צליית פשטידא בשפוד או ע"ג גחלים רק מושיבים אותה בתנור החם ואי"כ אם תפלוט ותכנוס שם הדם אין איסור דכיון דמקום מושבם הוא יבש בתנור אין איסור שכח האש הוא שואב הדם ולכן כתבו דכיון דמקום מושבם יבש בתנור הא חוינן דלא פלטי מידי

וכן נלענ"ד מדברי המרדכי בשם תשובת רש"י שהביאה בית יוסף סוף סימן ע"ג שכתב כבד שנמצא במולייתא שקורין פשטידא כששים כו' ואם הלא אסור דקימחא דידן חיוורתא היא דאמרינן בפרק כיצד צולין שמחזקת דם שבתוכה ואין האור שואב וכן נמצא בכסף רבינו יעב"ץ בשר שלא נמלח שנתנה בטפילה אי ידע מקומו אסור דלא בקיאינן כולי האי בין זיג ללא זיג עד כאן לשונו וכן הוא בהגהת אשר"י פרק כל הבשר ומבואר מזה דמיירי שהפשטידא בתנור ולפי שהקמח מחזיק הדם שבתוכו חשבינן ליה כאלו נתבשל בתוך העיסה שסביב לה ולכן אם לא היה הקמח מחזיק הדם כגון בקמח סולת דמפריר היה מותר אף על גב דודאי אין דרך פשטידא לתתה על שפוד או על גבי גחלים הוא מותר ואם איתא דמנוקב מתחתיו בעיניה אפילו הוא דסמידא שאינו מעכבו מלצאת מ"מ הרי הוא מתכנס תחתיו בתנור אלא ודאי דאין חוששין לזה דהאור דרכו לשאוב את הדם ואינו מניחו שיבלע בבשר

ויש ללמוד מזה דאם לקח מחבת וליבן אותה הרבה עד שראוי לצלות עליה היה מותר לתת בתוכה בשר לצלות כיון שמכל צד חום האש שולט בה שהרי המחבת עצמה חום האש בה ונוחה לשאב את הדם אלא שמכל מקום י"ל דהתינה מה שהיא אצל דופני המחבת ובשוליה אבל הבשר שבאמצע הלל המחבת שאין כח האש שולט שם פשיטא דלא שאיב, מכל מקום כל טס של ברזל מלובן היטב יש להרום כמבואר לעיל ואף שאינו מונח דרך שיפועו לפי שכח האש מושך דהיה הצלי

מפלן ליה בר אווא. פירש בקונטרס דהיינו פשטידא ואומר ר"ט ורבי"א ללשון טפל לא משמע הכי דמשמע דהיינו טיחה כמו גנות עשיריט טופלות לתוך בקולת (לעיל דף ג). ועוד דכפשטידא לא אמרינן כבולעו כך פולטו דחוינן דלא פלטי שמקום מושבם יבש בתנור" על כן נראה דהיינו מה שרגילים לטוח בעיסה שנלמטה רכה ורגילים לעשות סביב קוקקניס וכו' מעיים שמשוינן אותם בשפוד ועמין סביבותן בעיסה רכה טעין ספריי"ש:

ז. פתחי תשובה | יורה דעה סימן עג

(א) וצולחו - עי' בשו"ת הר הכרמל חיו"ד סימן י"ד באמצע התשובה שכתב דנהוגין היתר לצלות כבד בתוך התנור האופה בשעה שבוער רחוק מהאש ואין חוששין לא משום שנתבשל הכבד בדם הזב תחתיו ולא להכשיר מקום זה בתנור והכל מטעם לפי שהאש שואבו ואין מניחו להבליע ומכלהו ומייבשו עכ"ד ולע"ד היתר זה קלוש מאד. ומכלהו ומייבשו לא שייך אלא בדבר מועט כגון טיפה כמ"ש לקמן סימן צ"ב סעיף ו' והכא עינינו רואות שפולט דם הרבה בב"א. שוב ראיתי בצל"ח בפסחים ר"פ כיצד צולין שכתב שכמה פעמים בא לידו שאלה הג"ל ואסר וכתב ג"כ הטעם כי אין מקום לדם לזוב ודמו כפולטו אח"כ נבלע בתוכו כו' וכתב עוד שנלמד מדין האסכלא שם שגם בדבר שהוחם באור טבעו להוציא דם ואי"כ אם הסיק התנור וגרף כל הגחלים ותלה באויר התנור הכבד או בשר לצלות באופן שאינו נוגע למטה בחרסו של תנור שפיר מקרי צלי ושורי ושוב פקפק גם ע"ז ועי' בט"ז לעיל סימן ס"ה שכתב דמותר לצלות כבד על הנייר והביא ראייה מדמותר לצלות המוח בקרומו על האש ועי' בשו"ת תשובה מאהבה ח' א' סימן פ"ד ובתשובת הגאון בעל גנ"ב ז"ל שם שהשיגו על הט"ז גם בספר בינת אדם שער או"ה סימן מ"א פסק לאסור אף בדיעבד ע"ש:

ז. רמב"ם | קרבן פסח, פרק ח'

י. הסיק את התנור וגרף את כל האש ותלהו בתנור וצלהו הרי זה אסור שאין זה צלי אש, חתכו ותלהו על גבי גחלים הרי זה צלי אש, צלהו על גבי סיד או חרסית או חמי טבריה הרי זה אסור שאין זה צלי אש, כיצד צולין אותו, תוחבו מתוך פיו עד בית נקובתו בשפוד של עץ ותולהו לתוך התנור והאש למטה ותולה כרעיו ובני מעיו בתנור חוצה לו ולא יתנם בתוכו שזה כמין בישול הוא, ושפוד של רמון היו בורדין לצלייתו כדי שלא יזרוק את מימיו ויבשלהו.

ח. שבת קלד.

ת"ר אין מסניגין את החרדל במסנתת שלו ואין ממתקין אותו בגחלת א"ל אביי לרב יוסף מאי שנא מהא דתנן נותנים ביצה במסנתת של חרדל א"ל התם לא מיחזי כבורר הכא מיחזי כבורר ואין ממתקין אותו בגחלת והתניא ממתקין אותו בגחלת לא קשיא יכאן בגחלת של מתכת כאן בגחלת של עץ א"ל אביי לרב יוסף מ"ש מביישרא אגומרי א"ל התם לא אפשר הכא אפשר